

MAURICE ALLAIS, ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΟΜΠΕΛ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ:

Ελλάδα, παγκοσμιοποίηση και πολιτική των Βρυξελλών

<http://www.paron.gr/v3/articles/digital/2009-09-06/pdf/26.pdf>

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η παγκοσμιοποίηση υπονομεύει την Ευρώπη και την οδηγεί στην καταστροφή! Με την πολιτική των ελεύθερων διεθνών εμπορικών ανταλλαγών

Το 2005 μια ομάδα Ντεγκολικών βουλευτών, συσπειρωμένων στον όμιλο Republicains, ζήτησε από τον Maurice Allais να απαντήσει σε πέντε βασικά ερωτήματα σχετικά με την Ευρώπη και την πορεία της Γαλλίας. Παραθέτουμε, για λόγους συντομίας, μόνο μία από τις ερωτήσεις που αναφέρονται στην παγκοσμιοποίηση και τις απαντήσεις που έδωσε ο Maurice Allais:

* Η Ευρώπη ευνόησε την ανάδυση μιας παγκοσμιοποίησης χωρίς όρια. Δεν συνέτρεξε μ' αυτό στην αύξηση των οικονομικών δυσκολιών της;
– Πράγματι, διαπιστώνει κανείς στη Γαλλία από το 1974 μαζική αύξηση της ανεργίας, δραστική μείωση του βιομηχανικού προϊόντος και πολύ σημαντική μείωση του ρυθμού αυξήσεως του εθνικού προϊόντος.

Συγκεκριμένα, από το 1950 έως το 1974, δηλαδή επί 24 χρόνια, το ποσοστό ανεργίας έμεινε σταθερά κάτω από το 3%. Από το 1975 έως το 2005, κατά τη διάρκεια δηλαδή των επομένων τριάντα χρόνων, ανήλθε σταδιακά στο 12,5% το 1997 και στο 10% το 2005. Ειδικότερα σε ό,τι αφορά την απασχόληση στη βιομηχανία, ενώ μεταξύ 1955-1974 οι απασχολούμενοι στη βιομηχανία αυξάνονταν σταθερά περίπου κατά 50.000 ετησίως, παρατηρούμε κατά την περίοδο 1974-2005 το αντίστροφο. Μείωση δηλαδή των απασχολούμενων κατά 50.000 περίπου ετησίως. Οι απασχολούμενοι στη βιομηχανία έφτασαν τον υψηλότερο αριθμό των 6 εκατ. περίπου το 1974.

Σε ό,τι αφορά τον ρυθμό αυξήσεως του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος από το 1950 έως το 1974, ο μέσος ρυθμός αναπτύξεως ήταν 4%: Από το 1974 έως το 2000 ο μέσος ρυθμός αναπτύξεως έπεσε στο 1,6%, 2,4% δηλαδή, ή 60% λιγότερο. 1950-1974 ΚΑΙ 1974-2005:

ΔΥΟ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΠΟΛΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ

Στην πραγματικότητα, ένας μόνο λόγος μπορεί και πρέπει να θεωρηθεί ως ο κύριος και καθοριστικός παράγων των διαφορών που διαπιστώνονται μεταξύ των δύο αυτών περιόδων: η πολιτική, μετά το 1974, της παγκόσμιας φιλελευθεροποίησης των εξωτερικών ανταλλαγών της GATT (Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου, προκάτοχος του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου) και των Βρυξελλών και η φιλελευθεροποίηση της κινήσεως των κεφαλαίων, οι συνέπειες των οποίων επιδεινώθηκαν από την αποδιάρθρωση του διεθνούς νομισματικού συστήματος και τη γενικευμένη επιβολή του συστήματος των κυμαινομένων επιτοκίων στις νομισματικές ανταλλαγές.

Χωρίς καμιά αμφιβολία, η πολύ διαφορετική εξέλιξη της γαλλικής οικονομίας μετά το 1974 είναι αποτέλεσμα της προοδευτικής εξαφάνισης κάθε προστασίας της Ευρωπαϊκής Κοινής Αγοράς και της συνεχούς επεκτάσεως ενός παγκόσμιου

συστήματος ελευθέρων ανταλλαγών, της μετεγκαταστάσεως βιομηχανικών δραστηριοτήτων και χρηματιστικών επενδύσεων.

Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη μαζική αύξηση της ανεργίας, την πολύ μεγάλη μείωση της απασχολήσεως στη βιομηχανία και την πολύ σημαντική πτώση του ρυθμού αυξήσεως του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, μετά το 1974, είναι εντελώς αδύνατο να υποστηρίξει κανείς ότι η πολιτική των παγκόσμιων ελευθέρων ανταλλαγών, που εφάρμοσαν οι Βρυξέλλες, ευνόησε την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Αντιθέτως, αυτό που διαπιστώνεται είναι ότι η πολιτική των παγκόσμιων ελευθέρων ανταλλαγών που εφάρμοσαν οι Βρυξέλλες μετά το 1974 επέφερε την καταστροφή θέσεων εργασίας, την καταστροφή της βιομηχανίας, την καταστροφή της γεωργίας και την καταστροφή της ανάπτυξης.

Εάν δεν εφαρμοζόταν από τις Βρυξέλλες η πολιτική των παγκόσμιων ελευθέρων ανταλλαγών, το κατά κεφαλήν εθνικό εισόδημα της Γαλλίας θα ήταν κατά 30% υψηλότερο απ' ό,τι είναι σήμερα και θα ήταν τουλάχιστον το ίδιο με αυτό των ΗΠΑ. Ποιος δεν το βλέπει ότι οι κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε σήμερα προέρχονται, κατά θεμελιώδες μέρος, από τη μείωση του ακαθάριστου εσωτερικού εισοδήματος που επέφερε η πολιτική των παγκόσμιων ελευθέρων ανταλλαγών των Βρυξελλών;

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΩΝ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ

Κάθε ανάλυση δείχνει ότι η πλήρης απελευθέρωση των κινήσεων των αγαθών, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων σε παγκόσμια κλίμακα, διακηρυσσόμενος στόχος του Διεθνούς Οργανισμού Εμπορίου, πρέπει να θεωρηθεί ταυτοχρόνως ως ανέφικτος, ως βλαπτικός και ως μη ευκαταίος στόχος.

Είναι εφικτός, πλεονεκτικός και ευκαταίος μόνο στο πλαίσιο περιφερειακών οικονομικών συνόλων, όπου υπάρχουν πολιτικοί ενωτικοί δεσμοί. Σε σύνολα δηλαδή που συνενώνουν χώρες με παρόμοια περίπου οικονομική ανάπτυξη και με δεδομένο το γεγονός ότι κάθε περιφερειακή ένωση προστατεύεται, σε λογικό βαθμό, απέναντι στις άλλες.

Μια σωστή θεωρία για το διεθνές εμπόριο δεν οδηγεί με κανέναν τρόπο στο συμπέρασμα ότι η εφαρμογή σε παγκόσμια κλίμακα μιας γενικευμένης πολιτικής ελευθέρων ανταλλαγών θα μπορούσε να ανταποκρίνεται στο πραγματικό συμφέρον κάθε χώρας, είτε πρόκειται για τις ανεπτυγμένες χώρες της Δυτικής Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής ή την Ιαπωνία είτε πρόκειται για τις αναπτυσσόμενες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, της πρώην ΕΣΣΔ, της Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής ή της Ασίας. Θα ήθελα στο σημείο αυτό να είμαι απόλυτα κατηγορηματικός: Η αφελής και ακρίτως απλοποιητική θεωρία που κραδαίνουν οι δοξολόγοι της παγκόσμιας φιλελευθεροποίησης των ανταλλαγών για το διεθνές εμπόριο είναι πλήρως λανθασμένη. Στηρίζεται σε θέσεις χωρίς θεμέλια.

Στην πραγματικότητα, αυτοί στις Βρυξέλλες και αλλού που, στο όνομα προβαλλομένων αναγκαιοτήτων για μια δήθεν πρόοδο, στο όνομα ενός κακώς νοουμένου φιλελευθερισμού και στο όνομα της Ευρώπης, θέλουν ν' ανοίξουν την Ευρώπη σ' όλους τους ανέμους μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, που δεν έχει κανένα ουσιαστικό και επιβεβλημένο θεσμικό πλαίσιο και που κυριαρχείται από τον νόμο της ζούγκλας, αυτοί που θέλουν την Ευρώπη αφοπλισμένη, χωρίς καμιά λογική

προστασία, αυτοί που είναι ήδη προσωπικά και άμεσα υπεύθυνοι για αμέτρητες εξαθλιώσεις και απώλεια της εργασίας τους από εκατομμύρια ανέργους, δεν είναι στην πραγματικότητα παρά αμύνητορες μιας καταχρηστικά απλοποιητικής και καταστροφικής ιδεολογίας, κήρυκες και απολογητές μιας γιγάντιας απάτης.

Η ΚΥΡΙΑΡΧΗ ΕΧΘΡΟΤΗΤΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΣΜΟΥ

Η κυρίαρχη εχθρότητα σήμερα εναντίον κάθε μορφής προστατευτισμού βασίζεται εδώ και εξήντα χρόνια σε μια λανθασμένη ερμηνεία των θεμελιωδών αιτιών της μεγάλης κρίσης του 1929.

Στην πραγματικότητα, η μεγάλη κρίση του 1929-1934, που από τις ΗΠΑ επεκτάθηκε σε όλο τον κόσμο, είχε καθαρά νομισματική αιτία. Η τελευταία προέκυψε από τη δομή και τις υπερβολές του μηχανισμού παροχής πιστώσεων. Ο προστατευτισμός που ακολούθησε αλυσιδωτά στη δεκαετία του '30 ήταν συνέπεια και όχι αιτία της μεγάλης κρίσης. Οφειλόταν σε προσπάθειες των εθνικών οικονομιών να προστατευθούν από τις αποσταθεροποιητικές συνέπειες της μεγάλης κρίσης που είχε αιτία νομισματική. Οι δεδηλωμένοι αντίπαλοι κάθε είδους προστατευτισμού διαπράττουν ένα δεύτερο λάθος: Δεν βλέπουν ότι μια οικονομία αγορών δεν μπορεί να λειτουργήσει σωστά παρά μόνο μέσα σ' ένα θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο που διασφαλίζει τη σταθερότητα και τη ρύθμιση. Όταν η παγκόσμια οικονομία σήμερα δεν έχει ένα τέτοιο ρυθμιστικό σύστημα και αναπτύσσεται μέσα σ' ένα άναρχο σύστημα, το παγκόσμιο άνοιγμα σε όλους τους ανέμους των εθνικών οικονομιών ή περιφερειακών ενώσεων όχι μόνο δεν έχει καμία πραγματική, λογική δικαιολογία, αλλά δεν μπορεί παρά να τις οδηγήσει σε πολύ μεγάλες δυσκολίες.

Το πραγματικό θεμέλιο του προστατευτισμού, η ουσιαστική δικαιολόγηση και αναγκαιότητά του, είναι η αναγκαία προστασία που παρέχει εναντίον κάθε είδους άναρχων καταστάσεων και δυσκολιών που προκαλούνται από την έλλειψη πραγματικής ρυθμίσεως σε παγκόσμια κλίμακα. Είναι εντελώς άστοχο να υποστηρίξει κανείς ότι η δέουσα ρύθμιση μπορεί να προκύψει από τη λειτουργία των αγορών, όπως διαπιστώνεται σήμερα. Εάν δούμε, για παράδειγμα, την περίπτωση της ευρωπαϊκής κοινοτικής γεωργίας, η ευθυγράμμιση των τιμών της με τις παγκόσμιες τιμές, που μπορεί να δώσει γρήγορα διαφορές τιμών μέχρι το διπλάσιο, λόγω της ασταθούς καταστάσεως, δεν δικαιολογείται κατά κανέναν τρόπο.

ΤΟ ΔΟΓΜΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ LAISSEZ FAIRE

Από δύο δεκαετίες τώρα, έχει επιβληθεί σιγά σιγά ένα νέο δόγμα, το δόγμα των παγκόσμιων ελευθέρων ανταλλαγών, που επιβάλλει την κατάργηση κάθε εμποδίου στην ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων. Το δόγμα αυτό επεβλήθη κυριολεκτικά στις διαδοχικές αμερικανικές κυβερνήσεις και μετά σ' ολόκληρο τον κόσμο από τις αμερικανικές πολυεθνικές εταιρείες, που στην πραγματικότητα, λόγω της μεγάλης χρηματιστικής τους δύναμης, ασκούν, με παρένθετα πρόσωπα, το μεγαλύτερο μέρος της πολιτικής εξουσίας.

Η παγκοσμιοποίηση, και δεν ξέρω πόσο πιο κατηγορηματικά θα μπορούσα να το υπογραμμίσω, συμφέρει μόνο τις πολυεθνικές. Αντλούν απ' αυτήν τεράστια κέρδη.

ΤΟ ΝΕΟ «ΠΙΣΤΕΥΩ»

Σύμφωνα με το δόγμα αυτό, η κατάργηση κάθε εμποδίου στην αλλαγή αυτή είναι ταυτόχρονα αναγκαίος και επαρκής όρος για την άριστη κατανομή των πόρων σε παγκόσμια κλίμακα. Όλες οι χώρες, στο πλαίσιο αυτό, και όλες οι κοινωνικές ομάδες

θα δουν βελτίωση της καταστάσεώς τους. Οι υποστηρικτές του δόγματος αυτού έγιναν τόσο δογματικοί όσο στο παρελθόν και οι υποστηρικτές του κομμουνισμού πριν από την πτώση του Τείχους του Βερολίνου το 1989.

Κατ' αυτούς, η εισαγωγή της πολιτικής των παγκόσμιων ελευθέρων ανταλλαγών προϊόντων, υπηρεσιών και κεφαλαίων επιβάλλεται σε όλες τις χώρες. Εάν εμφανισθούν δυσκολίες στην εφαρμογή της πολιτικής αυτής, θα είναι δήθεν προσωρινές και μεταβατικές.

Στην πραγματικότητα όμως οι ισχυρισμοί του νέου δόγματος δεν έπαψαν να διαψεύδονται τόσο από την οικονομική ανάλυση όσο και από τα δεδομένα της παρατηρήσεως.

Στην πραγματικότητα, μια γενικευμένη παγκοσμιοποίηση δεν είναι ούτε αναπόφευκτη ούτε αναγκαία ούτε ευκαταία.

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την ανάλυση των διαπιστωμένων δεδομένων, προκύπτουν συμπεράσματα καθόλα θεμελιώδη:

- Μια γενικευμένη παγκοσμιοποίηση των ανταλλαγών μεταξύ χωρών που χαρακτηρίζονται από επίπεδα μισθών πολύ διαφορετικά σε σχέση με τις τιμές των νομισματικών ανταλλαγών δεν μπορεί παρά να επιφέρει τελικά στις ανεπτυγμένες χώρες ανεργία, μείωση της αυξήσεως του εθνικού προϊόντος, ανισότητες, εξαθλίωση κάθε είδους. Δεν είναι ούτε αναπόφευκτη ούτε αναγκαία ούτε ευκαταία.
- Η πλήρης φιλελευθεροποίηση των ανταλλαγών και των κινήσεων των κεφαλαίων δεν είναι δυνατή και ευκαταία παρά μόνο στο πλαίσιο περιφερειακών συνόλων που συσπειρώνουν χώρες που είναι ενωμένες οικονομικά και πολιτικά και που έχουν συγκριτικά παρόμοιο οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.
- Είναι αναγκαία η αναθεώρηση χωρίς καθυστέρηση των ιδρυτικών συνθηκών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορούν την απαραίτητη θέσπιση της αρχής της κοινοτικής προτιμήσεως. Θα πρέπει κατεπειγόντως να επαναθέσουμε επί τάπητος και να ξανασκεφθούμε τις αρχές των πολιτικών της παγκοσμιοποίησης, που ετέθησαν σε ισχύ από τους διεθνείς οργανισμούς, και όλως ιδιαιτέρως από τον Διεθνή Οργανισμό Εμπορίου.

Η ΤΥΦΛΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΑΣ ΗΓΕΤΩΝ

«Λαμβάνοντας υπ' όψιν το σύνολο των διαπιστωμένων εξελίξεων από το 1974 έως το 2004, δηλαδή επί τριάντα συναπτά έτη, μπορούμε να υποστηρίξουμε σήμερα ότι η εξέλιξη αυτή θα συνεχισθεί εάν διατηρηθεί η πολιτική των παγκόσμιων ελευθέρων ανταλλαγών των Βρυξελλών. Στην πραγματικότητα, όλες οι δυσκολίες, πρακτικά ανυπέρβλητες, με τις οποίες βρισκόμαστε σήμερα αντιμέτωποι είναι αποτέλεσμα της μειώσεως, κατά 30%, του εθνικού ακαθάριστου προϊόντος. Η ευημερία ορισμένων πολύ μειοψηφικών ομάδων δεν πρέπει να συγκαλύπτει μια εξέλιξη που σταθερά μας οδηγεί στην καταστροφή.

Η τύφλωση των πολιτικών ηγετών μας, Δεξιάς και Αριστεράς, από το 1974, είναι πλήρως υπεύθυνη για τη δραματική κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε σήμερα. Όπως το υπεγράμμιζε, άλλωστε, ο Jacques Rueff (οικονομολόγος, σύμβουλος του στρατηγού Ντε Γκολ), «αυτό που ήταν αναπόφευκτο να έρθει, ήρθε». Όλη η εξέλιξη που διαπιστώνουμε από το 1974 είναι αποτέλεσμα της άκριτης και τυφλής εφαρμογής του άρθρου 110 της Συνθήκης της Ρώμης της 25ης Μαρτίου 1957, το οποίο επανελήφθη και περιελήφθη σταθερά σ' όλες τις επόμενες συνθήκες.

Άρθρο 110: «Τα κράτη-μέλη, συνιστώντα μεταξύ τους μια τελωνειακή ένωση, έχουν ως στόχο να συμβάλουν, σύμφωνα με το γενικό συμφέρον, στην αρμονική ανάπτυξη του παγκόσμιου εμπορίου, στην προοδευτική κατάργηση των περιορισμών στις διεθνείς ανταλλαγές και στη μείωση των δασμολογικών φραγμών».

Στην πραγματικότητα, για να δικαιολογείται το άρθρο 110 της Συνθήκης της Ρώμης, θα έπρεπε να αντικατασταθεί από το εξής άρθρο: «Για τη διατήρηση της αρμονικής αναπτύξεως του διεθνούς εμπορίου πρέπει να διασφαλίζεται μια λογική κοινοτική προστασία κατά των εισαγωγών από τρίτες χώρες, των οποίων τα επίπεδα των μισθών, όπως διαμορφώνονται από τις νομισματικές ανταλλαγές, είναι ασυμβίβαστα με την κατάργηση κάθε τελωνειακής προστασίας».